

XXVIII.

Betænkning

over

Forslag til Rigsdagsbeslutning om Danmarks Tiltrædelse af den paa Folkeforbundets 9de Forsamling i Genève den 26. September 1928 vedtagne Generalakt angaaende fredelig Bilæggelse af mellemfolkelige Tvistigheder.

(Afgiven af Folketingets Udvalg den 13. Februar 1930).

Under Udvalgets Behandling af Forslaget om Danmarks Tiltræden af Generalakten angaaende fredelig Bilæggelse af mellemfolkelige Tvistigheder af 26. September 1928 er fremkommet Ønske om, at man samtidig med Afgørelse i en Sag af denne Karakter, hvorved vort Land paatager sig Forpligtelser overfor enhver anden Stat, der har tiltraadt eller som senere tiltræder Akten, foretog en nærmere Undersøgelse af det danske Voldgiftstraktatsystem, for at man derved bedre kunde blive i Stand til at bedømme Forholdet mellem dette System og Rækkevidden af det foreliggende Forslag.

Voldgift i mellemfolkelige Stridigheder var allerede kendt i Oldtiden mellem de græske Stater, og i Middelalderen blev den hyppigt brugt, men med Nationalstaternes Dannelse ved den nyere Tids Begyndelse gik den efterhaanden ud af Brug, idet disse ængstelig vaagede over Staternes ubetingede Selvstændighed. Den 19. November 1794 afsluttede England og de nordamerikanske Forenede Stater en Handels- og Venskabs-traktat, der henviste en Række Tvistighe-

der til Afgørelse ved Voldgift. Fra denne Traktat daterer man den nyere Voldgiftsbevægelse, der kraftigt blev støttet af Fredsforeningerne og af den interparlamentariske Union. Herhjemme var Fredrik Bajer dens utrættede Talsmand. — Af Voldgifts-sagerne har Voldgiftsdommen i Alabama-Sagen mellem England og de nordamerikanske Stater (1872) og Voldgiftsdommen i den Butterfieldske Sag mellem Danmark og de nordamerikanske Stater (1890) særlig vakt Opmærksomhed.

Afgørende Betydning for Voldgiftssagen fik den første Haagkonference i 1899, der principielt godkendte, at Voldgift var et hensigtsmæssigt Middel til Afgørelse af visse Arter af Stridigheder mellem Stater, uden at den dog kunde enes om nogen Forpligtelse for Staten til at bruge Voldgift. Imidlertid besluttede Konferencen Oprettelsen af den permanente Voldgiftsret i Haag og udarbejdede et Reglement for Proceduren ved denne Domstol.

Det næste betydningsfulde Skridt blev Traktaten af 14. Oktober 1903 mellem England og Frankrig, som bestemmer, at